

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/18-01-14
URBROJ: 613-02-01-18-7

Zagreb, 15. studenoga 2018.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI
MINISTARSTVA ZNANOSTI I OBRAZOVANJA ZA 2017.

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O MINISTARSTVU	5
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	5
	Planiranje i izvršenje plana	6
	Financijski izvještaji	7
	Javna nabava	15
III.	REVIZIJA ZA 2017.	16
	Ciljevi i područja revizije	16
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	16
	Metode i postupci revizije	17
	Nalaz za 2017.	18
	Provedba naloga i preporuka	31

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija Ministarstva znanosti i obrazovanja (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2017.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Ministarstva sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje i izvršenje plana, prihodi, rashodi, imovina, obveze i javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena s ciljem izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 132/14) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Ministarstva za 2017. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o proračunu, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Temeljna načela financijske revizije i pripadajućim revizijskim smjernicama.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja, opisane su u nastavku.

- Pojedini rashodi u poslovnim knjigama nisu evidentirani na propisanim računima Računskog plana, što je utjecalo i na iskazanu strukturu rashoda u financijskim izvještajima. Navedeno se odnosi na rashode u vezi s doznačenim sredstvima osnovnim i srednjim školama za nabavu lektire i stručne literature u iznosu 3.399.996,00 kn i rashode u vezi s doznačenim sredstvima gradovima, županijama i školama za gradnju i opremanje školskih objekata u iznosu 3.736.360,00 kn.

Navedeni rashodi su evidentirani u okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine umjesto u okviru rashoda za pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna.

U financijskim izvještajima, u okviru rashoda za zaposlene, iskazani su i rashodi u iznosu 30.397.693,00 kn, koji se odnose na zaposlenike drugih pravnih osoba, koji se financiraju sredstvima planiranim u okviru razdjela Ministarstva. Navedeno postupanje je također utjecalo na iskazanu strukturu rashoda u financijskim izvještajima. (točka 3. Nalaza)

B) UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Ministarstva za 2017. je u svim značajnim odrednicama obavljano u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2017. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Temeljna načela revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim smjernicama.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja, opisane su u nastavku.

- Državnim proračunom za 2017., u okviru razdjela Ministarstva znanosti i obrazovanja planirana su sredstva u iznosu 15.552.036.693,00 kn, od čega se na proračunsku glavu 08005 Ministarstvo, odnosi 9.576.683.200,00 kn. Na proračunsku glavu 08006 Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj se odnosi 4.667.727.063,00 kn, na proračunsku glavu 08008 Javni instituti u Republici Hrvatskoj 577.680.628,00 kn, a na druge proračunske glave 729.945.802,00 kn. Pojedini rashodi za iste namjene, odnosno za istog proračunskog korisnika, planirani su u okviru više aktivnosti odnosno više proračunskih glava. Tako su u okviru proračunske glave 08005 Ministarstvo, između ostalog, planirana i sredstva koja se doznaju proračunskim korisnicima koji pripadaju proračunskim glavama 08006 Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj i 08008 Javni instituti u Republici Hrvatskoj. U okviru proračunskih glava 08006 Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj i 08008 Javni instituti u Republici Hrvatskoj, planirana su i sredstva za određene ustanove, od kojih su pojedine sastavnice sveučilišta, a nisu proračunski korisnici državnog proračuna. Pojedini navedenim ustanovama, sredstva se doznaju putem Ministarstva. Također, u okviru proračunske glave 08006 Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj, planirana su sredstva za financiranje određenih aktivnosti koja se ne isplaćuju putem proračunskih korisnika u okviru navedene proračunske glave, nego putem Ministarstva.

Zbog navedenog načina planiranja, određeni rashodi su planirani u okviru jednog proračunskog korisnika unutar razdjela Ministarstva, a evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima drugog korisnika, pojedini isti rashodi su iskazani i u financijskim izvještajima Ministarstva i u financijskim izvještajima nekog od proračunskih korisnika unutar razdjela Ministarstva, a pojedini nisu iskazani u financijskim izvještajima proračunskih korisnika unutar razdjela.

Financijskim planom Ministarstva, sredstva za financiranje pojedinih rashoda nisu planirana u okviru onih računa koji su za te vrste rashoda propisani Računskim planom proračuna, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama. Navedeno se odnosi na sredstva namijenjena za financiranje nabave lektire i stručne literature osnovnih i srednjih škola, financiranje radova i opreme osnovnih škola te financiranje članarina javnih instituta, javnih sveučilišta i znanstvenih udruga. (točka 2. Nalaza)

- Ministarstvo raspolaže sa 122 stana nabavljena ranijih godina za potrebe znanstvenih novaka. Koncem 2017., u najmu je bilo 12 stanova, šest stanova se koristilo po isteku ugovora o najmu, 17 stanova je protupravno useljeno, a 87 stanova se ne koristi. Natječaji za najam stanova nisu provedeni od 2011. Prihodi od najma stanova ostvareni su u 2017. u iznosu 136.036,00 kn, a rashodi u vezi sa stanovima u iznosu 839.862,00 kn, te su rashodi veći za 703.826,00 kn od prihoda. Osim navedenih stanova, Ministarstvo raspolaže i s trosobnim stanom površine 90 m² u Varšavskoj ulici u Zagrebu, za koji plaća režijske troškove, a koji se ne koristi. Za protupravno useljene stanove i stanove koji se koriste po isteku ugovora o najmu, Ministarstvo u suradnji s nadležnim institucijama poduzima odgovarajuće pravne radnje. S obzirom na to da se velik broj stanova ne koristi, stanovima koje ima na raspolaganju, Ministarstvo ne raspolaže i ne upravlja svrhovito i učinkovito. (točka 4. Nalaza)
- Pojedine poslove iz djelokruga Ministarstva u nadležnosti državnih službenika, obavljali su vanjski suradnici neprekidno u dužem vremenskom razdoblju na temelju ugovora o djelu, što nije u skladu s odredbama Zakona o državnim službenicima. (točka 5. Nalaza)
- Kontrolu trošenja proračunskih sredstava kod korisnika kojima doznava sredstva, Ministarstvo obavlja na temelju dostavljenih izvješća o utrošenim sredstvima i realizaciji programa i projekata te druge dokumentacije koju dostavljaju korisnici sredstava. Izravni nadzor trošenja proračunskih sredstava provjerama kod pojedinih krajnjih korisnika (provjere na licu mjesta), Ministarstvo ne provodi. (točka 5. Nalaza)

Isticanje pitanja

Državni ured za reviziju skreće pozornost na točku 1.1. Nalaza, u kojoj su opisane činjenice u vezi s financiranjem visokih učilišta te donošenjem podzakonskog propisa na temelju Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, koji treba urediti osnove financiranja visoke naobrazbe na javnim visokim učilištima.

Obveze Ministarstva

Ministarstvo je obvezno pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole s ciljem sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka uslijed prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na bazi uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2017. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O MINISTARSTVU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Prema Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 93/16 i 104/16), Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na: sustav predškolskog odgoja, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u zemlji i inozemstvu; nacionalni kurikulum; udžbenike, normative i standarde te druge uvjete za odgojno-obrazovni rad; razvitak školstva; učenički standard; inspekcijski nadzor; osnivanje i nadzor nad zakonitošću rada ustanova te osiguravanje financijskih i materijalnih uvjeta za rad u odgoju i obrazovanju; osposobljavanje djece, mladih i odraslih za stjecanje tehničkih znanja i vještina te djelatnost udruga u ovom području; razvoj visokoga obrazovanja; ostvarivanje nacionalnih strategija i programa za visoko obrazovanje; osiguravanje i praćenje financijskih i materijalnih uvjeta za rad visokih učilišta; pripremanje i predlaganje izvješća o radu i vrednovanju visokih učilišta i studijskih programa; subvencioniranje troškova studija; studentski standard; praćenje uspješnosti studija i drugih procesa visokog obrazovanja; upravljanje provedbom Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira; vođenje upisnika visokih učilišta i registra studijskih programa; upravljanje bazama podataka o visokom obrazovanju; poticanje cjeloživotnoga učenja i visokoga obrazovanja odraslih, te upravni nadzor nad visokim učilištima. Nadalje, Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na: razvitak znanstvene, tehnologijske i inovacijske djelatnosti; razvitak znanstvenih i drugih pravnih osoba; razvitak znanosti i primjenu znanstvenih dostignuća u pojedinim područjima; usklađivanje financiranja programa i projekata znanstveno-istraživačke djelatnosti; razvoj i praćenje politike upravljanja intelektualnim vlasništvom kroz usklađivanje nacionalnih propisa o pravima intelektualnog vlasništva s pravnom stečevinom Europske unije te izradu strateških mjera za unapređenje zaštite i primjene prava intelektualnog vlasništva u svrhu poticanja transfera tehnologije iz znanstvenih organizacija u gospodarstvo i društvo; planiranje i usklađivanje tehnologijskog razvitka u Republici Hrvatskoj; vođenje upisnika znanstvenika i znanstvenih organizacija; praćenje, evidentiranje i ostvarivanje znanstvene, tehničke i tehnologijske suradnje sa stranim zemljama i međunarodnim organizacijama u skladu s međunarodnim ugovorima; upućivanje naših stručnjaka u inozemstvo i uključivanje stranih stručnjaka u Republici Hrvatskoj; obavljanje poslova u svezi sa stipendiranjem, specijalizacijom i praktičnom izobrazbom naših i stranih stručnjaka na osnovi međunarodnih, državnih, poslovnih i drugih sporazuma te upravni nadzor nad znanstvenim organizacijama. Ministarstvo sudjeluje u pripremi programa i projekata te provedbi projekata iz programa Europske unije i ostalih oblika međunarodne pomoći. Također, sudjeluje s ministarstvom nadležnim za upravljanje državnom imovinom u poslovima upravljanja i raspolaganja dionicama i poslovnim udjelima trgovačkih društava koji čine državnu imovinu u vlasništvu Republike Hrvatske te u pogledu trgovačkih društava koja se pretežno bave djelatnostima iz područja propisane nadležnosti Ministarstva. Nadalje, Ministarstvo obavlja poslove koji se odnose na sudjelovanje Republike Hrvatske u radu tijela Europske unije i drugih međunarodnih tijela u područjima iz njegove nadležnosti te druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom.

Prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta (Narodne novine 28/12, 40/13, 123/13 i 17/15), koja je bila na snazi do 7. rujna 2017., za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva, bile su ustrojene sljedeće ustrojstvene jedinice: Kabinet ministra, Glavno tajništvo, Uprava za znanost i tehnologiju, Uprava za visoko obrazovanje, Uprava za odgoj i obrazovanje, Uprava za sport, Uprava za standard, strategije i posebne programe, Samostalni sektor za inspekcijski nadzor, Samostalni sektor za pravne poslove i Samostalna služba za unutarnju reviziju.

Od 7. rujna 2017. stupila je na snagu Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva znanosti i obrazovanja (Narodne novine 86/17), prema kojoj su ustrojene sljedeće unutarnje ustrojstvene jedinice: Kabinet ministra, Glavno tajništvo, Uprava za znanost i tehnologiju, Uprava za visoko obrazovanje, Uprava za odgoj i obrazovanje, Uprava za potporu i unaprjeđenje sustava odgoja i obrazovanja, Samostalni sektor za inspekcijski nadzor, Samostalni sektor za pravne poslove, Samostalni sektor za nacionalne manjine, Samostalna služba za koordinaciju politika, europskih poslova i međunarodnu suradnju i Samostalna služba za unutarnju reviziju.

U državnom proračunu za 2017., u okviru razdjela 080 Ministarstvo znanosti i obrazovanja, planirana su sredstva u iznosu 15.552.036.693,00 kn, od čega za proračunsku glavu 08005 Ministarstvo u iznosu 9.576.683.200,00 kn. Druga sredstva su planirana za proračunske glave: 08006 Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj u iznosu 4.667.727.063,00 kn, 08008 Javni instituti u Republici Hrvatskoj u iznosu 577.680.628,00 kn, 08012 Državni zavod za intelektualno vlasništvo u iznosu 17.527.631,00 kn te 08091 Agencije i druge javne ustanove u znanosti i obrazovanju u iznosu 712.418.171,00 kn.

Predmet revizije su poslovanje Ministarstva i financijski izvještaji proračunske glave 08005 Ministarstvo.

Koncem 2017. Ministarstvo je imalo 417 zaposlenika, od kojih 75 nastavnika u inozemstvu i 31 lektora. Zakonski predstavnik Ministarstva od 19. listopada 2016. do 9. lipnja 2017. bio je ministar prof. dr. sc. Pavo Barišić, a od 9. lipnja 2017. zakonska predstavnica Ministarstva je ministrica prof. dr. sc. Blaženka Divjak.

Planiranje i izvršenje plana

Državnim proračunom za 2017., donesenim koncem 2016., planirana su sredstva za Ministarstvo u iznosu 9.399.537.988,00 kn. Izmjenama i dopunama državnog proračuna za 2017. donesenim u studenom 2017. te preraspodjelama sredstava na temelju odluka ministra financija, financijski plan Ministarstva je povećan za 177.145.212,00 kn ili 1,9 % te iznosi 9.576.683.200,00 kn.

U financijski plan Ministarstva, uključeni su i rashodi koji se odnose na zaposlenike osnovnih i srednjih škola te znanstvene novake. Prema podacima o broju zaposlenika koncem 2017., u osnovnim i srednjim školama je bilo 69 929 zaposlenika, a znanstvenih novaka kojima se plaća isplaćuje iz proračuna Ministarstva bilo je 169.

Sredstva u iznosu 9.576.683.200,00 kn planirana su za financiranje sljedećih osam programa: Osnovnoškolsko obrazovanje u iznosu 4.937.462.255,00 kn ili 51,6 % ukupno planiranih sredstava, Srednjoškolsko obrazovanje u iznosu 2.961.275.486,00 kn ili 30,9 %, Razvoj odgojno obrazovnog sustava u iznosu 1.328.636.564,00 kn ili 13,9 %, Ulaganje u znanstveno istraživačku djelatnost u iznosu 273.656.643,00 kn ili 2,9 %, Tehnologijski razvitak u iznosu 23.864.898,00 kn ili 0,2 %, Visoko obrazovanje u iznosu 20.325.497,00 kn ili 0,2 %, Predškolski odgoj u iznosu 18.386.940,00 kn ili 0,2 % te Razvoj informacijskog društva u iznosu 13.074.917,00 kn ili 0,1 % ukupno planiranih sredstava.

Izvori financiranja za navedene programe su opći prihodi i primici državnog proračuna u iznosu 9.351.974.809,00 kn, pomoći u iznosu 169.415.338,00 kn (od čega pomoći iz Europskog socijalnog fonda u iznosu 156.294.689,00 kn), prihodi za posebne namjene u iznosu 37.451.042,00 kn (od čega prihodi od igara na sreću u iznosu 37.041.042,00 kn) te sredstva zajma Svjetske banke u iznosu 17.842.011,00 kn.

Prema podacima iz državne riznice, rashodi Ministarstva su u 2017. izvršeni u iznosu 9.542.183.264,00 kn, što je za 34.499.936,00 kn ili 0,4 % manje od plana. Odnose se na provedbu programa Osnovnoškolsko obrazovanje u iznosu 4.936.059.108,00 kn, Srednjoškolsko obrazovanje u iznosu 2.957.358.423,00 kn, Razvoj odgojno obrazovnog sustava u iznosu 1.293.180.793,00 kn, Ulaganje u znanstveno istraživačku djelatnost u iznosu 268.862.911,00 kn, Tehnologijski razvitak u iznosu 36.960.673,00 kn, Visoko obrazovanje u iznosu 19.933.089,00 kn, Predškolski odgoj u iznosu 18.381.540,00 kn te Razvoj informacijskog društva u iznosu 11.446.727,00 kn.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno 2018. i 2019. Prema spomenutim projekcijama, planirani su rashodi za 2018. u iznosu 9.812.773.575,00 kn te za 2019. u iznosu 9.962.349.823,00 kn.

Financijski izvještaji

Ministarstvo je obvezno voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Za 2017. sastavljeni su i dostavljeni nadležnim institucijama u propisanom roku sljedeći izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2017., koji su dostavljeni nadležnim institucijama u propisanom roku, ukupni prihodi su iskazani u iznosu 9.544.477.270,00 kn, ukupni rashodi u iznosu 9.541.846.556,00 kn te višak prihoda za 2017. u iznosu 2.630.714,00 kn.

Na zahtjev Ministarstva financija, zbog usklađivanja zbroja stavki financijskih izvještaja Ministarstva i 127 drugih proračunskih korisnika iz razdjela Ministarstva (razina 11) sa stavkama konsolidiranog financijskog izvještaja za razdjel Ministarstva (razina 12), Ministarstvo je u travnju 2018. ispravilo financijske izvještaje Ministarstva za 2017. Sastavilo je novi Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima i Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji te ih dostavilo nadležnim institucijama u travnju 2018.

Prema podacima iz ispravljenog Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2017., ukupni prihodi iskazani su u iznosu 9.737.233.303,00 kn, ukupni rashodi u iznosu 9.734.602.590,00 kn te višak prihoda za 2017. u iznosu 2.630.713,00 kn.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2017., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu 9.737.233.303,00 kn, što je za 1.229.749.826,00 kn ili 14,5 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2016.	Ostvareno za 2017.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi od poreza	126.452.592,00	39.002.792,00	30,8
2.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	143.196.532,00	138.083.968,00	96,4
3.	Prihodi od imovine	1.377.933,00	1.688.952,00	122,6
4.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	170.321,00	136.036,00	79,9
5.	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	8.236.286.099,00	9.558.321.555,00	116,1
	Ukupno	8.507.483.477,00	9.737.233.303,00	114,5

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza u iznosu 9.558.321.555,00 kn su najznačajniji i čine 98,2 % ukupno ostvarenih prihoda. Prema izvorima financiranja, navedeni prihodi odnose se na opće prihode i primitke državnog proračuna u iznosu 9.482.512.046,00 kn, nacionalnu komponentu u financiranju projekata iz sredstava EU u iznosu 38.807.879,00 kn, sredstva zajma Svjetske banke u iznosu 30.971.534,00 kn, nacionalnu komponentu u projektu koji se financira iz zajma Svjetske banke u iznosu 5.989.139,00 kn, prihode za posebne namjene u iznosu 21.295,00 kn te pomoći u iznosu 19.662,00 kn. Vrijednosno značajnija sredstva ostvarena su za sljedeće aktivnosti: Osnovnoškolsko obrazovanje u iznosu 4.845.737.007,00 kn, Srednjoškolsko obrazovanje u iznosu 2.640.961.179,00 kn, Javni međumjesni prijevoz za učenike u iznosu 287.101.688,00 kn, Dodatna sredstva izravnjanja za decentralizirane funkcije u iznosu 953.067.077,00 kn (do 2017. sredstva su bila planirana u okviru razdjela Ministarstva financija, a od 2017. u okviru razdjela Ministarstva) te Projektno financiranje znanstvene djelatnosti u iznosu 90.000.000,00 kn.

Vrijednosno značajniji prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna, odnose se na kapitalne pomoći od institucija i tijela EU u iznosu 131.877.828,00 kn te na tekuće pomoći od institucija i tijela EU u iznosu 5.170.969,00 kn.

Kapitalne pomoći od institucija i tijela EU ostvarene su iz Europskog socijalnog fonda u iznosu 129.446.018,00 kn i Europskog fonda za regionalni razvoj u iznosu 2.431.810,00 kn. Kapitalne pomoći iz Europskog socijalnog fonda odnose se na provedbu kapitalnog projekta OP učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020., prioritet 3 u iznosu 119.235.196,00 kn te kapitalnog projekta OP razvoj ljudskih potencijala, prioritet 2, 3 i 4 u iznosu 10.210.822,00 kn.

Prihodi od poreza u iznosu 39.002.792,00 kn odnose se na naknade za priređivanje igara na sreću. Navedeni prihodi su manji za 87.449.800,00 kn ili 69,2 % u odnosu na prethodnu godinu, jer od listopada 2016. dio navedenih prihoda namijenjen za promicanje razvoja športa, pripada Središnjem državnom uredu za šport na koji su preneseni upravni i stručni poslovi vezani uz područje športa.

Prihodi od imovine ostvareni u iznosu 1.688.952,00 kn, odnose se na prihode od dobiti Hrvatske lutrije.

Prihodi od poreza (naknada za priređivanje igara na sreću) i prihodi od dobiti Hrvatske lutrije (prihodi od imovine), čine ukupno ostvarene prihode od igara na sreću u 2017. u iznosu 40.691.744,00 kn. Neutrošena sredstva iz 2016. iznosila su 17.449.590,00 kn te su ukupno raspoloživa sredstva u 2017. iznosila 58.141.334,00 kn. U 2017. je utrošeno 39.527.795,00 kn. Neutrošena sredstva koncem 2017., koja su prenesena u 2018., iznosila su 18.613.539,00 kn, a vrijednosno značajnija odnose se na aktivnosti Poticaj Hrvatskoj zajednici tehničke kulture u iznosu 6.913.279,00 kn, Pomoćnici u nastavi za djecu s teškoćama u razvoju u iznosu 6.816.044,00 kn, Poticaji udrugama za izvaninstitucionalni odgoj i obrazovanje u iznosu 2.636.590,00 kn te Programi izrade udžbenika za slijepe i slabovidne učenike i studente u iznosu 2.247.626,00 kn. U 2018. je iznos prenesenih sredstava iz 2017. umanjen za 5.388,00 kn te iznosi 18.608.151,00 kn.

Ostvareni prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u cijelosti se odnose na prihode od najma stanova (koje je Ministarstvo nabavilo u prošlom razdoblju za potrebe znanstvenih novaka). Navedeni prihodi su manji za 20,1 % u odnosu na prethodnu godinu, zbog iseljavanja dijela najmoprimaca tijekom 2017.

Prema podacima iz Izvještaja o приходима i rashodima, primicima i izdacima za 2017., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu 9.734.602.590,00 kn, što je za 1.217.263.025,00 kn ili 14,3 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2016.	Ostvareno za 2017.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	103.224.115,00	92.300.229,00	89,4
2.	Materijalni rashodi	119.985.954,00	54.390.498,00	45,3
3.	Financijski rashodi	13.621.762,00	10.804.599,00	79,3
4.	Subvencije	56.125.258,00	15.156.961,00	27,0
5.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	7.817.291.673,00	8.986.758.977,00	115,0
6.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	58.052.570,00	127.995.123,00	220,5
7.	Ostali rashodi	282.651.452,00	401.236.519,00	142,0
8.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	66.386.781,00	45.959.684,00	69,2
	Ukupno	8.517.339.565,00	9.734.602.590,00	114,3
	Višak prihoda	0,00	2.630.713,00	-
	Manjak prihoda	9.856.088,00	0,00	-

Rashodi za zaposlene su manji za 10,6 % u odnosu na prethodnu godinu, jer su u 2016. obuhvaćali i rashode za zaposlene u Upravi za šport koja je u listopadu 2016. izdvojena u zasebno državno tijelo - Središnji državni ured za šport.

Rashodi za zaposlene odnose se na rashode za zaposlenike Ministarstva (koji uključuju učitelje u hrvatskoj nastavi u inozemstvu i lektore na stranim sveučilištima) u iznosu 61.902.536,00 kn i na rashode za zaposlenike drugih pravnih osoba koji se financiraju sredstvima planiranim u razdjelu Ministarstva (znanstvene novake i druge zaposlene u Državnom hidrometeorološkom zavodu, Hrvatskom državnom arhivu, Kliničkom bolničkom centru Zagreb, Hrvatskom katoličkom sveučilištu, Poljoprivrednom institutu Osijek, Filozofskom fakultetu Družbe Isusove Zagreb, društvu Kumrovec d.o.o. znanstveno-studijski centar, Dubrovačkoj knjižnici te Znanstvenoj knjižnici Zadar) u iznosu 30.397.693,00 kn.

Materijalni rashodi su manji za 54,7 % u odnosu na prethodnu godinu najvećim dijelom zbog toga što su u 2016. rashodi za višegodišnje institucijsko financiranje znanstvene djelatnosti bili iskazani u okviru materijalnih rashoda, na računu ostali nespomenuti rashodi, a u 2017. su iskazani u okviru rashoda za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna, na računu prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna.

Materijalni rashodi se odnose na rashode za usluge u iznosu 32.910.837,00 kn, ostale nespomenute rashode poslovanja u iznosu 7.453.905,00 kn, rashode za materijal i energiju u iznosu 7.115.421,00 kn, naknade troškova zaposlenima (službena putovanja, naknade za prijevoz, rad na terenu i odvojeni život, stručno usavršavanje zaposlenika i ostale naknade troškova zaposlenima) u iznosu 5.567.778,00 kn te naknade troškova osobama izvan radnog odnosa u iznosu 1.342.557,00 kn.

U okviru rashoda za usluge, vrijednosno značajniji rashodi odnose se na intelektualne i osobne usluge u iznosu 17.574.100,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 6.862.518,00 kn te računalne usluge u iznosu 2.874.459,00 kn.

Vrijednosno značajnije intelektualne i osobne usluge odnose se na provedbu aktivnosti Drugi projekt tehnologijskog razvoja u iznosu 12.030.990,00 kn (financiranu iz sredstava zajma Svjetske banke i nacionalne komponente), Obrazovanje djece hrvatskih građana u inozemstvu u iznosu 1.442.891,00 kn, Izrada nastavnog uputnika (kurikuluma) u iznosu 776.198,00 kn te Administracija i upravljanje u iznosu 717.178,00 kn.

Zakupnine i najamnine su najvećim dijelom vezane uz zakup poslovnog prostora na lokaciji u Zagrebu, Donje Svetice 38.

Vrijednosno najznačajnije računalne usluge se odnose na aktivnost Razvoj i održavanje informacijske infrastrukture Ministarstva u iznosu 2.759.201,00 kn.

U okviru ostalih nespomenutih rashoda poslovanja u iznosu 7.453.905,00 kn, vrijednosno značajniji su rashodi za članarine i norme u iznosu 4.919.856,00 kn te naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično u iznosu 1.105.920,00 kn.

Financijski rashodi su najvećim dijelom vezani uz subvencije kamata za stambene kredite zaposlenicima u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, u okviru aktivnosti Kamate za stanove znanstvenih novaka i asistenata u iznosu 10.425.247,00 kn.

Financijski rashodi su manji za 20,7 % u odnosu na prethodnu godinu zbog otplate stambenih kredita.

Subvencije iznose 15.156.961,00 kn, što je za 40.968.297,00 kn ili 73,0 % manje u odnosu na 2016., jer su u 2017. subvencije dane javnim sveučilištima i institutima iz sredstava Drugog projekta tehnologijskog razvoja evidentirane u okviru rashoda za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna. Subvencije se odnose na subvencije trgovačkim društvima i zadrugama izvan javnog sektora u iznosu 11.930.172,00 kn te subvencije trgovačkim društvima, zadrugama, poljoprivrednicima i obrtnicima iz EU sredstava u iznosu 3.226.789,00 kn. Vrijednosno značajnije subvencije trgovačkim društvima izvan javnog sektora se odnose na aktivnost Izdavanje znanstvenih knjiga i udžbenika u iznosu 7.294.918,00 kn i aktivnost Preuzete obveze po međunarodnim ugovorima u iznosu 2.844.510,00 kn. Subvencije trgovačkim društvima, zadrugama, poljoprivrednicima i obrtnicima iz EU sredstava u iznosu 3.226.789,00 kn se odnose na kapitalni projekt OP Razvoj ljudskih potencijala, prioritet 2, 3 i 4 u iznosu 2.886.756,00 kn i kapitalni projekt OP Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020., prioritet 3 u iznosu 340.033,00 kn.

Rashodi za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna veći su za 15,0 % u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na dodatna sredstva izravnjanja za decentralizirane funkcije u iznosu 953.067.077,00 kn, koja su do 2017. bila planirana unutar razdjela Ministarstva financija.

U okviru rashoda za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna, u financijskim izvještajima iskazani su rashodi koji se odnose na zaposlenike osnovnih i srednjih škola u iznosu 7.534.723.730,00 kn (rashodi za zaposlene 7.356.832.303,00 kn, rashodi za naknade troškova zaposlenima 155.962.563,00 kn i naknade zbog neispunjavanja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom 21.928.864,00 kn).

Ministarstvo je navedene rashode planiralo i u poslovnim knjigama evidentiralo u okviru računa rashoda za zaposlene, odnosno računa rashoda za pristojbe i naknade. Na temelju okružnice Ministarstva financija iz rujna 2015. i Upute iz listopada 2015. o financijskom izvještavanju rashoda Ministarstva, navedeni rashodi iskazani su u financijskim izvještajima u okviru pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna.

Osim rashoda u vezi sa zaposlenicima osnovnih i srednjih škola, vrijednosno značajniji rashodi za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna ostvareni su u okviru aktivnosti Javni međumjesni prijevoz učenika u iznosu 287.101.688,00 kn, kapitalnog projekata OP Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020., prioritet 3 u iznosu 107.888.294,00 kn, Odgoj i naobrazba učenika s teškoćama u razvoju u iznosu 23.818.560,00 kn, Drugi projekt tehnologijskog razvoja u iznosu 18.308.353,00 te Izrada nastavnog uputnika (kurikuluma) u iznosu 10.499.000,00 kn.

Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade veće su za 69.942.553,00 kn ili 120,5 % u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na stipendije za studente slabijeg socio-ekonomskog statusa u iznosu 59.003.700,00 kn, koje su u prethodnom razdoblju bile evidentirane u okviru proračunske glave 08006 Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj. Osim stipendija za studente slabijeg socio-ekonomskog statusa, vrijednosno značajnije naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade vezane su uz provedbu kapitalnog projekta OP Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020., prioritet 3 u iznosu 43.402.800,00 kn, aktivnosti Sufinanciranje udžbenika za učenike osnovnih i srednjih škola u iznosu 9.973.469,00 kn, te Srednjoškolske stipendije za učenike Rome u iznosu 3.488.411,00 kn.

U okviru ostalih rashoda, vrijednosno značajniji rashodi odnose se na tekuće donacije Hrvatskoj zakladi za znanost u vezi s provedbom aktivnosti Projektno financiranje znanstvene djelatnosti u iznosu 90.000.000,00 kn, Program doktoranada i poslijedoktoranada Hrvatske zaklade za znanost u iznosu 41.832.000,00 kn i aktivnosti Poticaji Hrvatskoj zajednici tehničke kulture u iznosu 16.330.108,00 kn.

Ostali rashodi ostvareni u iznosu 401.236.519,00 kn, veći su za 118.585.067,00 kn ili 42,0 % u odnosu na prethodnu godinu, jer u 2016. rashodi za sufinanciranje smještaja i prehrane studenata u iznosu 152.855.967,00 kn, za poboljšanje studentskog standarda u iznosu 37.673.686,00 te sanaciju Studentskog centra Zagreb u iznosu 20.000.000,00 kn, nisu bili iskazani u financijskim izvještajima Ministarstva.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu 45.959.684,00 kn, što je za 20.427.097,00 kn ili 30,8 % manje u odnosu na 2016. Vrijednosno značajnije smanjenje rashoda za nabavu nefinancijske imovine se odnosi na smanjenje ulaganja u poslovne objekte jer su navedena ulaganja financirana iz sredstava pomoći EU evidentirana kod krajnjih korisnika sredstava u okviru proračunske glave 08006 Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj.

Prema vrstama rashoda za nabavu nefinancijske imovine, vrijednosno značajniji su rashodi za poslovne objekte u iznosu 20.603.027,00 kn, licence u iznosu 13.454.402,00 kn, uredsku opremu i namještaj u iznosu 6.971.548,00 kn te za opremanje školskih knjižnica obveznom lektinom i stručnom literaturom u iznosu 3.399.996,00 kn.

Vrijednosno značajniji rashodi za nabavu nefinancijske imovine odnose se na sljedeće kapitalne projekte odnosno aktivnosti: Kapitalne investicije u osnovnom školstvu u iznosu 20.125.677,00 kn, Informacijska infrastruktura sustava visokog obrazovanja u iznosu 8.558.872,00 kn, Obrtnička škola Sisak u iznosu 5.245.989,00 kn, Računalno komunikacijska infrastruktura u osnovnim i srednjim školama u iznosu 4.464.099,00 kn, Razvoj i održavanje informacijske infrastrukture Ministarstva u iznosu 3.006.747,00 kn, Opremanje osnovnoškolskih knjižnica obveznom lektinom i stručnom literaturom u iznosu 2.199.996,00 kn te Opremanje srednjoškolskih knjižnica obveznom lektinom i stručnom literaturom u iznosu 1.200.000,00 kn.

Ukupno ostvareni prihodi iznose 9.737.233.303,00 kn, a ukupni rashodi 9.734.602.590,00 kn te višak prihoda za 2017. iznosi 2.630.713,00 kn. Iz prošlog razdoblja prenesen je višak prihoda u iznosu 25.527.795,00 kn te raspoloživi višak prihoda prenesen u naredno razdoblje iznosi 28.158.508,00 kn. Najvećim dijelom, u iznosu 18.613.539,00 kn, višak prihoda se odnosi na neutrošena sredstva prihoda od igara na sreću.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2017., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu 530.224.012,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2017.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2017.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	249.420.423,00	254.396.379,00	102,0
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	63.987.000,00	63.987.000,00	100,0
1.2.	Građevinski objekti	99.296.467,00	97.996.933,00	98,7
1.3.	Postrojenja i oprema	2.981.311,00	4.127.739,00	138,5
1.4.	Prijevozna sredstva	61.644,00	43.233,00	70,1
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	79.047.006,00	83.832.757,00	106,1
1.6.	Druga nefinancijska imovina	4.046.995,00	4.408.717,00	109,0
2.	Financijska imovina	270.228.546,00	275.827.633,00	102,1
2.1.	Novčana sredstva	7.449.586,00	9.124.249,00	122,5
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	20.486.698,00	23.814.927,00	116,2
2.3.	Potraživanja za prihode poslovanja	237.116.586,00	237.568.892,00	100,2
2.4.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	5.175.676,00	5.319.565,00	102,8
	Ukupno imovina	519.648.969,00	530.224.012,00	102,0
3.	Obveze	1.193.728.883,00	1.013.411.999,00	84,9
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	26.963.003,00	29.917.949,00	111,0
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	46.875,00	46.875,00	100,0
3.3.	Obveze za kredite i zajmove	1.166.719.005,00	983.447.175,00	84,3
4.	Vlastiti izvori	-674.079.914,00	-483.187.987,00	-
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	519.648.969,00	530.224.012,00	102,0
	Izvanbilančni zapisi	298.808.855,00	186.031.336,00	62,3

Vrijednost građevinskih objekata odnosi se na objekte kampusa Borongaj u Zagrebu u iznosu 27.816.586,00 kn, stanove za znanstvene novake u Borovju u Zagrebu (Ulica grada Chicaga) u iznosu 36.984.099,00 kn te tri poslovna prostora u Zagrebu (Marulićev trg 19, Ilica 246a i Varšavska ulica) i poslovni prostor u Šibeniku u iznosu 33.196.248,00 kn.

Vrijednosno značajniji građevinski objekti u pripremi odnose se na ulaganja u Osnovnu školu u Splitu u iznosu 31.001.766,00 kn, Obrtničku školu u Sisku u iznosu 28.704.379,00 kn te Dječji centar u Voštarnici u iznosu 16.134.312,00 kn.

Novčana sredstva se odnose na sredstva na deviznom računu, a vrijednosno značajnija u iznosu 5.813.071,00 kn, odnose se na neutrošena sredstva ostvarena od inozemnih darovnica za Program međunarodne mobilnosti za istraživače i za Projekt povezivanja s europskim kvalifikacijskim okvirom u iznosu 2.298.643,00 kn.

Potraživanja na koncu 2017. iznose 261.383.819,00 kn, a odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 237.568.892,00 kn te depozite, jamčevne pologe, potraživanja od zaposlenih i potraživanja od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za naknade za bolovanja iznad 42 dana i ozljede na radu u iznosu 23.814.927,00 kn. Vrijednosno najznačajnija potraživanja odnose se na potraživanja od Sveučilišta u Mostaru u iznosu 217.654.011,00 kn (za kredit koji je iskoristilo Sveučilište u Mostaru, a otplaćivan je s pozicija Ministarstva financija) te potraživanja od državnog proračuna za neutrošena sredstva ostvarena iz prihoda od igara na sreću u iznosu 18.613.539,00 kn. Dospjela potraživanja su koncem 2017. iskazana u iznosu 1.333,00 kn.

Obveze i vlastiti izvori iskazani su u iznosu 530.224.012,00 kn, od čega se na obveze odnosi 1.013.411.999,00 kn, a na vlastite izvore -483.187.987,00 kn. Vlastiti izvori su iskazani u negativnom iznosu, jer su obveze veće od ukupne vrijednosti imovine. Obveze se odnose na obveze za kredite korištene za ulaganja u građevine i opremu sveučilišta i sastavnica (Rijeka, Split, Osijek, Zagreb i Dubrovnik) u iznosu 983.447.175,00 kn, obveze za zaposlene u iznosu 29.824.011,00 kn, obveze za materijalne rashode u iznosu 93.938,00 kn te obveze za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 46.875,00 kn. Dospjele obveze koncem 2017. iskazane su u iznosu 50.675,00 kn.

Izvanbilančni zapisi se odnose na potencijalne obveze za sudske sporove u tijeku u iznosu 170.068.594,00 kn, obveze za doprinose za mirovinsko i zdravstveno osiguranje učenika i studenata na praktičnoj nastavi i stručnoj praksi za slučajeve invalidnosti i tjelesnog oštećenja zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti u iznosu 8.496.541,00 kn, bankovne garancije u iznosu 5.707.164,00 kn, potraživanja od ustanova iz sustava za neopravdana projektna sredstva u iznosu 900.297,00 kn te na tuđu imovinu u vrijednosti 858.740,00 kn koja je na korištenju u Ministarstvu.

Vrijednost izvanbilančnih zapisa koncem 2017. manja je za 37,7 % u odnosu na stanje početkom 2017., a smanjenje se najvećim dijelom odnosi na otpis dijela obveza za doprinose za mirovinsko osiguranje učenika i studenata na praktičnoj nastavi i stručnoj praksi za slučajeve invalidnosti i tjelesnog oštećenja zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske.

Vlada Republike Hrvatske je u listopadu 2017. donijela Odluku o otpisu duga Ministarstva s osnove doprinosa za obvezno mirovinsko osiguranje temeljem generacijske solidarnosti učenika i studenata na redovitom školovanju prema propisima o redovitom školovanju u Republici Hrvatskoj za vrijeme praktične nastave, za vrijeme stručne prakse, te stručnih putovanja, a koji se odnose na obvezu iz razdoblja od 2013. do 2016., kao i pripadajućih kamata. Dug Ministarstva na dan 30. lipnja 2017. za navedeno razdoblje je iznosio 53.493.922,00 kn, od čega se na glavnice odnosi 45.927.232,00 kn, a na kamate 7.566.690,00 kn.

Javna nabava

Ministarstvo je donijelo plan nabave za 2017. te izmjene i dopune plana nabave. Za 2017. je planirana nabava roba, radova i usluga u iznosu 63.994.967,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. U skladu s odredbama članka 28. stavka 3. i 4. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16), plan nabave za 2017., izmjene i dopune plana nabave te registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, objavljeni su na mrežnim stranicama Ministarstva.

Prema statističkom izvješću o javnoj nabavi za 2017., na temelju otvorenih postupaka javne nabave zaključena su četiri ugovora o nabavi roba i usluga u vrijednosti 2.843.080,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost te šest okvirnih sporazuma o nabavi usluga u vrijednosti 29.248.060,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Nabava roba i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn, odnosno radova do 500.000,00 kn, iznosila je ukupno 10.603.158,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Na temelju okvirnih sporazuma, koje je prijašnjih godina i u 2017. zaključilo Ministarstvo, u 2017. je zaključeno devet ugovora o nabavi usluga u vrijednosti 10.389.593,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

III. REVIZIJA ZA 2017.

Postupci revizije provedeni su od 4. travnja do 15. studenoga 2018.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošlih revizija
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem Ministarstva.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti uslijed prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o proračunu
2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15 i 87/16)
3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 3/15, 93/15, 135/15, 2/17 i 28/17).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave
2. Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva znanosti i obrazovanja
3. Zakon o proračunu
4. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10 i 120/13)
5. Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 52/13 i 94/14)
6. Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2017. godinu (Narodne novine 119/16 i 113/17)
7. Zakon o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 139/10 i 19/14)
8. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15)
9. Zakon o državnim službenicima (Narodne novine 49/12 - pročišćeni tekst, 37/13, 38/13, 1/15, 138/15 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 61/17)
10. Zakon o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 94/13 i 18/16)

11. Uredba o Registru državne imovine (Narodne novine 55/11)
12. Zakon o javnoj nabavi
13. Zakon o igrama za sreću (Narodne novine 87/09, 35/13, 158/13, 41/14 i 143/14)
14. Uredba o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2017. (Narodne novine 17/17)
15. Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15 i 131/17)
16. Zakon o Hrvatskoj zakladi za znanost (Narodne novine 117/01, 45/09, 92/10 i 78/12)
17. Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike (Narodne novine 104/13 i 71/16)
18. Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike (Narodne novine 112/17)
19. Odluka o uvjetima korištenja službenih automobila, mobilnih telefona, redovnih zrakoplovnih linija, poslovnih kreditnih kartica, sredstava reprezentacije te načinu odobravanja službenih putovanja (Narodne novine 37/16).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Ministarstva. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u stručnim publikacijama, elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Ministarstva. Provjerena je dokumentacija u vezi s računovodstvenim evidencijama, popisom imovine i obveza, ulaznim računima, приходima, rashodima, postupcima javne nabave te druga dokumentacija. Obavljeni su razgovori sa zaposlenicima i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2017.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje i izvršenje plana, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina, obveze i javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2017. utvrđene su nepravilnosti koje se odnose na djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje i izvršenje plana, računovodstveno poslovanje, imovinu te rashode u dijelu koji se odnosi na naknade prema ugovorima o djelu i nadzor nad korištenjem proračunskih sredstava.

1. Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

1.1. Prema Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave, Ministarstvo, između ostalog, obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na: razvoj visokoga obrazovanja; ostvarivanje nacionalnih strategija i programa za visoko obrazovanje; osiguravanje i praćenje financijskih i materijalnih uvjeta za rad visokih učilišta; pripremanje i predlaganje izvješća o radu i vrednovanju visokih učilišta i studijskih programa; subvencioniranje troškova studija; studentski standard; praćenje uspješnosti studija i drugih procesa visokog obrazovanja. U državnom proračunu, u okviru razdjela Ministarstva, planirana su sredstva za financiranje visokih učilišta.

Planiranje i financiranje visokih učilišta nije usklađeno s odredbama članaka 108. i 109. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, kojima je propisano da Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj utvrđuje kriterije za raspodjelu sredstva za znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje na temelju prijedloga Savjeta za financiranje znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja. Nadalje, propisano je da ministar, uvažavajući kriterije, izrađuje prijedlog proračuna na temelju prikupljenih proračuna znanstvenih i visokoškolskih ustanova. Prijedlog obuhvaća ukupan iznos za pojedina sveučilišta, veleučilišta i visoke škole. Također, propisano je da se visoka učilišta financiraju iz državnog proračuna uzimajući u obzir utvrđene kapacitete pojedinog visokog učilišta i cijenu pojedinog studija. Sredstva iz državnog proračuna namijenjena sveučilištima, veleučilištima i visokim školama, doznavačavaju se u ukupnom iznosu, a korisnici ih raspoređuju za pojedine namjene sukladno statutu i drugim općima aktima. Savjet za financiranje znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja nije donio prijedlog kriterija za raspodjelu proračunskih sredstava za znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje te Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj nije utvrdilo navedene kriterije.

Također, nije donesen provedbeni propis, koji bi bio usklađen s važećim Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, a kojim bi se uredilo planiranje i financiranje visokih učilišta. Naime, Pravilnik o osnovama financiranja visoke naobrazbe na javnim visokim učilištima (Narodne novine 25/96 i 28/99), koji je na snazi, donesen je prema odredbama Zakona o visokim učilištima (Narodne novine 96/93, 34/94, 21/95, 48/95, 29/96, 54/96 - pročišćeni tekst, 14/00, 67/00, 94/00 i 129/00), koji je stavljen izvan snage tijekom 2003., te navedeni Pravilnik nije u skladu s važećim Zakonom.

Odredbom članka 10. navedenog Pravilnika, propisano je da Ministarstvo doznačuje visokom učilištu sredstva za troškove poslovanja u skladu s troškovima studija, odnosno troškovima ostvarenja znanstvenih i nastavnih programa. Polazna osnova za utvrđivanje iznosa navedenih sredstava temelji se na visini prosječnih mjesečnih troškova u zadnje dvije godine. Nadalje, propisano je da će Vijeće za novčanu potporu, uz pomoć stručnih povjerenstava, izvršiti prosudbu stvarnih troškova izvedbe programa studija visokih učilišta te predložiti Ministarstvu usklađeno doznačavanje sredstava visokim učilištima prema stvarnim troškovima poslovanja. Propisano je da se doznaka sredstava umanjuje za iznos u visini 20,0 % prihoda koje je visoko učilište ostvarilo u prethodnoj školskoj godini od školarina studenata dodiplomskog studija koji sami plaćaju svoj studij. Sredstva ušteđena od navedenog umanjenja utrošit će se na poboljšanje materijalnog položaja visokih učilišta koja zbog objektivnih okolnosti ne mogu ostvariti vlastite prihode.

Navedenu nepravilnost Državni ured za reviziju je uočio i ranijih godina te je predložio da se poduzmu aktivnosti u cilju donošenja provedbenih propisa u vezi sa Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, kojima bi se uredilo planiranje sredstava za financiranje javnih visokih učilišta i instituta. Ministarstvo je u Planu provedbe naloga i preporuka revizije za 2015. iz studenog 2016., navelo da će tijekom 2017. predložiti izmjene Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju u okviru kojih i donošenje provedbenih propisa. Koncem svibnja 2017. objavljena je na mrežnim stranicama Ministarstva obavijest o javnoj raspravi o Nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Nakon provedenog postupka savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, Ministarstvo je na mrežnim stranicama objavilo da se postupak donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju obustavlja. Uvažavajući prijedloge i mišljenja koji su izneseni u postupku savjetovanja zaključeno je da je potrebno provesti dodatnu kvalitativnu analizu potreba sustava znanosti i visokog obrazovanja te oblikovati novi zakonodavni okvir uvažavajući rezultate dodatne analize. U svibnju 2018., u Planu provedbe naloga i preporuka revizije za 2016., Ministarstvo je navelo da je imenovano povjerenstvo za izradu nacрта prijedloga novog zakona koji bi trebao biti donesen do konca 2018.

U 2017., prema Podacima iz Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika (Narodne novine 51/17), u razdjelu Ministarstva je bilo 129 proračunskih korisnika državnog proračuna. Navedeni proračunski korisnici ostvaruju značajne vlastite prihode. Prema odredbama godišnjih zakona o izvršavanju državnog proračuna, nadležna ministarstva su dužna nadzirati ostvarenje i trošenje vlastitih prihoda te namjenskih prihoda i primitaka korisnika iz svoje nadležnosti. Odredbama navedenih zakona, ministarstvima je dana mogućnost donošenja pravilnika o mjerilima i načinu korištenja vlastitih prihoda te pravilnika o korištenju donacija za koje namjena nije utvrđena i korištenja participacija studenata u troškovima studija na akreditiranim studijskim programima. Ministarstvo nije donijelo pravilnik kojim bi bila određena mjerila i načini korištenja vlastitih prihoda, donacija kojima namjena nije utvrđena i prihoda od participacija studenata, čije odredbe bi bili obvezni primjenjivati proračunski korisnici iz razdjela Ministarstva. Za ostvarenje vlastitih i drugih prihoda proračunskih korisnika, uglavnom se koriste imovina proračunskih korisnika i rad zaposlenika čije se plaće financiraju iz državnog proračuna, te odluku o načinu korištenja navedenih prihoda ne bi trebalo u potpunosti prepustiti proračunskim korisnicima.

Državni ured za reviziju predlaže Ministarstvu donijeti pravilnike o korištenju vlastitih i drugih prihoda proračunskih korisnika iz svoje nadležnosti kojima nije utvrđena namjena, kako bi ojačalo nadzor nad ostvarenjem i trošenjem navedenih prihoda proračunskih korisnika iz nadležnosti.

1.2. *Ministarstvo prihvaća preporuke Državnog ureda za reviziju u vezi s djelokrugom i unutarnjim ustrojstvom.*

2. Planiranje i izvršenje plana

2.1. Državnim proračunom za 2017., u okviru razdjela Ministarstva znanosti i obrazovanja planirana su sredstva u iznosu 15.552.036.693,00 kn, od čega se na proračunsku glavu 08005 Ministarstvo, odnosi 9.576.683.200,00 kn. Na proračunsku glavu 08006 Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj se odnosi 4.667.727.063,00 kn, na proračunsku glavu 08008 Javni instituti u Republici Hrvatskoj 577.680.628,00 kn, a na druge proračunske glave 729.945.802,00 kn.

U okviru proračunske glave 08005 Ministarstvo, između ostalog, planirana su i sredstva koja se doznavaaju proračunskim korisnicima (visoka učilišta, javni instituti) proračunskih glava 08006 Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj i 08008 Javni instituti u Republici Hrvatskoj. Navedena sredstva su planirana za provođenje određenih aktivnosti od kojih su vrijednosno značajnije: Ugovorno financiranje znanstvene djelatnosti, Program usavršavanja znanstvenih novaka, Izdavanje domaćih znanstvenih časopisa, Europski znanstveni projekti i međunarodna suradnja, Centri izvrsnosti te Izdavanje znanstvenih knjiga i udžbenika.

U okviru proračunskih glava 08006 Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj i 08008 Javni instituti u Republici Hrvatskoj, planirana su i sredstva za određene ustanove (Studentski centri, Hrvatsko katoličko sveučilište, Dubrovačke knjižnice, Filozofski fakultet Družbe Isusove, Znanstvena knjižnica Zadar), od kojih su pojedine sastavnice sveučilišta a nisu upisane u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika. Pojedinim navedenim ustanovama, sredstva se doznajuju putem Ministarstva, a ne putem sveučilišta ili drugih proračunskih korisnika unutar spomenutih proračunskih glava.

Također, u okviru proračunske glave 08006 Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj, planirana su sredstva za stipendije za studente slabijeg socio-ekonomskog statusa, koja se ne isplaćuju putem proračunskih korisnika u okviru navedene proračunske glave, nego se isplaćuju putem Ministarstva.

Zbog opisanog načina planiranja, određeni rashodi su planirani u okviru jednog proračunskog korisnika unutar razdjela Ministarstva, a evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima drugog korisnika, pojedini rashodi su iskazani i u financijskim izvještajima Ministarstva i u financijskim izvještajima nekog od proračunskih korisnika unutar razdjela Ministarstva. Pojedini rashodi nisu obuhvaćeni financijskim izvještajima ni jednog proračunskog korisnika, zbog čega nije jasno utvrđena niti odgovornost za izvršavanje tih rashoda. Opisani način planiranja utjecao je na točnost podataka u financijskim izvještajima Ministarstva.

Prema podacima iz financijskih izvještaja Ministarstva za 2017., koji su sastavljeni prema podacima iz poslovnih knjiga Ministarstva i dostavljeni nadležnim institucijama u propisanom roku, ukupni prihodi Ministarstva ostvareni su u iznosu 9.544.477.270,00 kn, a ukupni rashodi u iznosu 9.541.846.556,00 kn.

Radi točnosti podataka u konsolidiranim financijskim izvještajima razdjela, Ministarstvo je pri sastavljanju konsolidiranih financijskih izvještaja uvećalo ili umanjilo pojedine zbirne podatke proizašle iz financijskih izvještaja Ministarstva i drugih proračunskih korisnika unutar razdjela. Određeni prihodi i rashodi su uvećani za 304.426.318,00 kn, jer nisu bili iskazani u financijskim izvještajima Ministarstva i proračunskih korisnika iz razdjela. Određeni prihodi iz državnog proračuna i rashodi koji su njima financirani su umanjeni za 111.670.285,00 kn, jer su bili iskazani u financijskim izvještajima Ministarstva i nekog od proračunskih korisnika iz razdjela. Tako su u konsolidiranom financijskom izvještaju razdjela, prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda poslovanja kao i rashodi poslovanja bili iskazani u većem iznosu za 192.756.033,00 kn od zbroja navedenih prihoda, odnosno rashoda, u financijskim izvještajima proračunskih korisnika iz razdjela.

U cilju ispravnosti baze financijskih izvještaja sastavljenih prema proračunskom računovodstvu, koju Financijska agencija dostavlja Državnom zavodu za statistiku i Hrvatskoj narodnoj banci radi izrade Fiskalnog izvješća Republike Hrvatske za Eurostat, Ministarstvo financija je obavilo provjeru usklađenosti zbroja stavki financijskih izvještaja Ministarstva i proračunskih korisnika iz razdjela Ministarstva, sa stavkama konsolidiranog izvještaja za razdjel Ministarstva. Pri navedenoj provjeri je uočeno da se zbroj pojedinih stavki iz pojedinačnih izvještaja proračunskih korisnika razlikuje od iznosa tih stavki iskazanih u konsolidiranom izvještaju razdjela Ministarstva.

Prema zahtjevu Ministarstva financija, prema kojem financijski izvještaji za 2017. moraju biti jednaki obrascima koji ulaze u konsolidirani obrazac razdjela, ranije sastavljeni financijski izvještaji Ministarstva za 2017. ispravljani su u travnju 2018. Ministarstvo je sastavilo novi Izvještaj o приходima i rashodima, primicima i izdacima i novi Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji. Financijski izvještaji su ispravljani tako da su pojedini prihodi, odnosno rashodi umanjeni za 111.670.284,00 kn, a pojedini uvećani za 304.426.318,00 kn.

Umanjenje se odnosi na stavke koje su planirane u okviru proračunske glave 08005 Ministarstvo, za proračunske korisnike unutar proračunskih glava 08006 Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj i 08008 Javni instituti u Republici Hrvatskoj jer su ih navedeni proračunski korisnici iskazali u svojim financijskim izvještajima.

Uvećanje se odnosi na dodane stavke koje su bile planirane u proračunskim glavama 08006 Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj i 08008 Javni instituti u Republici Hrvatskoj, a koje nisu bile iskazane niti u jednom financijskom izvještaju proračunskih korisnika iz razdjela Ministarstva. Sredstva u vezi s dodanim stavkama isplaćuju se putem Ministarstva. Dodane stavke iz proračunske glave 08006 Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj iznose 294.396.728,00 kn, a odnose se na smještaj i prehranu studenata za što se sredstva doznaju studentskim centrima i drugim ustanovama koje nisu dio razdjela Ministarstva te na stipendije za studente slabijeg socio-ekonomskog statusa. Dodane stavke iz proračunske glave 08008 Javni instituti u Republici Hrvatskoj iznose 10.029.590,00 kn, a odnose se na rashode za ustanovu i pravnu osobu (Poljoprivredni institut Osijek, društvo Kumrovec d.o.o. znanstveno-studijski centar) i troškove geoloških ispita, koji nisu bili evidentirani u financijskim izvještajima proračunskih korisnika u okviru navedene proračunske glave. Navedene dodane stavke je trebalo i planirati u okviru proračunske glave 08005 Ministarstvo, s obzirom na to da je ono odgovorno za izvršavanje navedenih rashoda.

Ministarstvo je ispravilo financijske izvještaje. Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2017., koji su sastavljeni i dostavljeni nadležnim institucijama u travnju 2018. ukupni prihodi Ministarstva iznose 9.737.233.303,00 kn, ukupni rashodi 9.734.602.590,00 kn. Na mrežnim stranicama Ministarstva objavljeni su financijski izvještaji sastavljeni 31. siječnja 2018., a nisu objavljeni ispravljene financijski izvještaji.

Državni ured za reviziju nalaže sredstava koja se isplaćuju proračunskim korisnicima razdjela planirati u okviru proračunskih glava kojima pripadaju, a sredstva koja se isplaćuju korisnicima koji nisu dio razdjela Ministarstva planirati u okviru proračunske glave Ministarstva, odnosno onih proračunskih korisnika koji su odgovorni za izvršavanje tih rashoda.

Državni ured za reviziju nalaže, u slučajevima ispravljanja financijskih izvještaja, ispravljene financijske izvještaje objaviti na mrežnim stranicama Ministarstva.

Financijskim planom Ministarstva, sredstva za financiranje pojedinih rashoda nisu planirana u okviru onih računa koji su za te vrste rashoda propisani Računskim planom proračuna.

Pojedina sredstva za financiranje projekata Opremanje osnovnoškolskih knjižnica obveznom lektinom i stručnom literaturom, Opremanje srednjoškolskih knjižnica lektinom i stručnom literaturom i Kapitalne investicije u osnovnom školstvu, planirana su u okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine, umjesto u okviru rashoda za pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna.

Također, financijskim planom Ministarstva, u okviru ostalih nespomenutih rashoda poslovanja, planirana su sredstva za članarine u međunarodnim znanstveno istraživačkim tijelima, u okviru tri aktivnosti. Navedena sredstva su namijenjena javnim institutima, javnim sveučilištima i znanstvenim te znanstveno stručnim udrugama. Sredstva namijenjena javnim institutima i javnim sveučilištima trebalo je planirati u okviru rashoda za prijenose između proračunskih korisnika istog proračuna, a sredstva namijenjena neprofitnim organizacijama u okviru tekućih donacija.

Prema odredbama članka 21. Zakona o proračunu, rashodi se financijskim planom iskazuju prema proračunskim klasifikacijama, od kojih je jedna ekonomska klasifikacija. Odredbom članka 15. stavka 3. Pravilnika o proračunskim klasifikacijama, propisano je da računi ekonomske klasifikacije odgovaraju računima Računskog plana za proračunsko računovodstvo.

Državni ured za reviziju nalaže sredstva za financiranje rashoda prema ekonomskoj klasifikaciji planirati financijskim planom na odgovarajućim računima Računskog plana za proračunsko računovodstvo, u skladu s Pravilnikom o proračunskim klasifikacijama.

- 2.2. *Ministarstvo u očitovanju navodi da je u 2018., kod izrade državnog proračuna za razdoblje 2019.-2021., planiralo ukupne rashode za visoka učilišta i institute u okviru proračunske glave 08006 Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj odnosno glave 08008 Javni instituti u Republici Hrvatskoj. Rashode koje Ministarstvo dodjeljuje putem natječaja, a čiji korisnici mogu biti i visoka učilišta i instituti, Ministarstvo je planiralo na glavi 08005, na podskupini 369 Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna sukladno Uputama Ministarstva financija za izradu Prijedloga državnog proračuna za razdoblje 2019.-2021. (str.23):*

Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15 i 87/16; dalje u tekstu: Pravilnik) propisano je da podskupine 369 i 639 obuhvaćaju prijenose koje iznimno proračunski korisnici daju ili primaju od drugih proračunskih korisnika u nadležnosti istog proračuna na temelju propisa ili natječaja, a uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija (za proračunske korisnike državnog proračuna).

3. Računovodstveno poslovanje

- 3.1. Ministarstvo je obveznik primjene proračunskog računovodstva, prema odredbama Zakona o proračunu, Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te drugim provedbenim propisima. Ustrojene su poslovne knjige: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige.

U poslovnim knjigama pojedini rashodi nisu evidentirani na propisanim računima Računskog plana.

U okviru rashoda projekata Opremanje osnovnoškolskih knjižnica obveznom lektinom i stručnom literaturom i Opremanje srednjoškolskih knjižnica lektinom i stručnom literaturom, ostvareni su rashodi u iznosu 3.399.996,00 kn, od čega se 2.199.996,00 kn odnosi na sredstva doznačena osnovnim školama, a 1.200.000,00 kn na sredstva doznačena srednjim školama. Navedeni rashodi evidentirani su u poslovnim knjigama u okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine, a s obzirom na to da su lektiru i stručnu literaturu nabavljale škole, a ne Ministarstvo, trebali su biti evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima u okviru rashoda poslovanja, na računu pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna.

U okviru rashoda projekta Kapitalne investicije u osnovnom školstvu, rashodi koji se odnose na sredstva doznačena Gradu Karlovcu u iznosu 1.000.000,00 kn za potrebe rekonstrukcije i dogradnje građevine Centra za odgoj i obrazovanje djece i mladeži u Karlovcu, evidentirani su u poslovnim knjigama na računu rashoda za nabavu nefinancijske imovine (poslovni objekti), a trebali su biti evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima u okviru rashoda poslovanja, na računu pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna.

U okviru rashoda projekta Kapitalne investicije u osnovnom školstvu, rashodi u iznosu 2.736.360,00 kn koji se odnose na sredstva doznačena Sisačko-moslavačkoj županiji u iznosu 900.000,00 kn za opremanje osnovne škole u Popovači, Međimurskoj županiji u iznosu 720.000,00 kn za opremanje osnovne škole Orehovica, Osnovnoj školi Strahoninec u iznosu 647.860,00 kn za opremanje sportske dvorane, Zadarskoj županiji u iznosu 335.000,00 kn za nabavu nastavne opreme u školama te Osnovnoj školi Josipa Matoša u Vukovaru u iznosu 133.500,00 kn za opremanje igrališta i informatičke opreme, evidentirani su u poslovnim knjigama na računu rashoda za nabavu nefinancijske imovine (uredska oprema i namještaj), a trebali su biti evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima u okviru rashoda poslovanja, na računu pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna.

Rashodi za nacionalni doprinos za međunarodnu zakladu u iznosu 110.949,00 kn, evidentirani su u okviru ostalih nespomenutih rashoda poslovanja, umjesto u okviru rashoda za članarine i norme.

Evidentiranje rashoda u okviru računa koji za te vrste rashoda nisu propisani Računskim planom, nije u skladu s odredbom članka 21. stavka 1. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, kojom je propisano da su Računskim planom proračuna utvrđene brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima su proračun i proračunski korisnici obvezni knjigovodstveno iskazati imovinu, obveze i izvore vlasništva te prihode/primitke i rashode/izdatke.

Uzrok pojedinih propusta u vezi s nepropisnim evidentiranjem rashoda je, između ostalog, i nepravilno planiranje sredstava za financiranje određenih namjena. Posljedica evidentiranja rashoda u poslovnim knjigama na računima Računskog plana koji za te rashode nisu predviđeni je da podaci o strukturi rashoda iskazani u financijskim izvještajima Ministarstva nisu točni, a time i podaci u konsolidiranim financijskim izvještajima razdjela Ministarstva, državnog proračuna i općeg proračuna.

Državni ured za reviziju nalaže rashode evidentirati u poslovnim knjigama na odgovarajućim računima koji su za te vrste rashoda propisani Računskim planom, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Rashodi za zaposlene iskazani su u financijskim izvještajima u iznosu 92.300.229,00 kn. Na rashode za zaposlenike Ministarstva (koji uključuju učitelje u hrvatskoj nastavi u inozemstvu i lektore na stranim sveučilištima) odnosi se 61.902.536,00 kn, a na rashode za zaposlenike (znanstvene novake i druge zaposlenike) drugih pravnih osoba, koji se financiraju sredstvima planiranim u okviru razdjelu Ministarstva (Državni hidrometeorološki zavod, Hrvatski državni arhiv, Klinički bolnički centar Zagreb, Poljoprivredni institut Osijek, Filozofski fakultet Družbe Isusove, Dubrovačke knjižnice, Znanstvena knjižnica Zadar, Hrvatsko katoličko sveučilište te društvo Kumrovec d.o.o. znanstveno-studijski centar) odnosi se 30.397.693,00 kn.

Zbog potreba Ministarstva financija, sredstva za zaposlenike drugih pravnih osoba koja se osiguravaju u razdjelu Ministarstva, planiraju se u okviru rashoda za zaposlene. Tako se u okviru navedene skupine rashoda, osim sredstava za zaposlenike navedenih pravnih osoba, financijskim planom Ministarstva planiraju i sredstva za financiranje rashoda koji se odnose na zaposlenike u srednjim i osnovnim školama. Radi pravilnog iskazivanja rashoda u financijskim izvještajima, rashodi koji se odnose na zaposlenike srednjih i osnovnih škola, u financijskim izvještajima Ministarstva se ne iskazuju u okviru rashoda za zaposlene nego u okviru rashoda za pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna. Tako niti rashode koji se odnose na zaposlenike naprijed spomenutih pravnih osoba, ne treba iskazivati u financijskim izvještajima Ministarstva u okviru rashoda za zaposlene. Navedeno postupanje utjecalo je na strukturu iskazanih rashoda u financijskim izvještajima.

Državni ured za reviziju nalaže u financijskim izvještajima Ministarstva, u okviru rashoda za zaposlene, iskazivati samo rashode koji se odnose na zaposlenike Ministarstva, a rashode koji se odnose na zaposlenike drugih pravnih osoba, iskazivati u okviru odgovarajućih računa rashoda za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna ili ostalih rashoda.

3.2. *Ministarstvo u vezi s nalogom za evidentiranje rashoda na odgovarajućim računima Računskog plana navodi da je rashode za lektiru i stručnu literaturu, kao i rashode za kapitalne investicije koje su nabavljale škole u 2018. evidentiralo u poslovnim knjigama i iskazalo u financijskim izvještajima u okviru rashoda poslovanja, na računu pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna. Također, navodi da su korigirani i ostali rashodi za koje je utvrđeno da nisu evidentirani u skladu s propisima. Nadalje, navodi da je uzrok pojedinih propusta u vezi s nepropisnim evidentiranjem rashoda, između ostalog, i nepravilno planiranje sredstava za financiranje određenih namjena te je isto korigirano u procesima izrade financijskog plana tijekom 2018.*

U vezi s nalogom koji se odnosi na evidentiranje rashoda za zaposlenike drugih pravnih osoba navodi da je po nalogu postupilo te je kod izrade financijskog plana Ministarstva za razdoblje 2019. - 2021. vodilo računa da se rashodi za zaposlenike drugih pravnih osoba iskazuju u okviru skupina 35-Subvencije i 38-Ostali rashodi. Nadalje, navodi da će u financijskim izvještajima za razdoblje siječanj-prosinac 2018. rashode za zaposlenike osnovnih i srednjih škola koje su proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iskazati u okviru podskupine 366-Pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna, a rashode za zaposlenike drugih pravnih osoba u okviru skupina 35-Subvencije i 38-Ostali rashodi.

4. Imovina

4.1. Vrijednost nefinancijske imovine evidentirana je u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima u iznosu 254.396.379,00 kn. Vrijednosno značajnija nefinancijska imovina odnosi se na građevinske objekte u iznosu 97.996.933,00 kn, od čega se na vrijednost 122 stana u Zagrebu u Borovju, koje je Ministarstvo nabavilo u ranijem razdoblju za potrebe znanstvenih novaka, odnosi 36.984.099,00 kn. Odlukama Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za upravljanje imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske, iz 2000. i 2004., Ministarstvu je dana suglasnost za provođenje natječaja za najam stanova za smještaj znanstvenih novaka te znanstvenih i stručnih osoba od važnosti za unapređenje sustava znanosti i visokog obrazovanja.

Prema mjerilima i kriterijima za provođenje natječaja za dodjelu stanova, pravo na najam stana imaju osobe u suradničkim zvanjima zaposlene na radnim mjestima asistenta, višeg asistenta i znanstveni novaci, ako oni i članovi njihovih domaćinstava nemaju na području Zagreba odgovarajući stan ili kuću u vlasništvu. Cijena najma je utvrđena u dvostrukom iznosu troškova pričuve. Ugovori o najmu su zaključeni na temelju natječaja provedenih do 2011. Za određen broj stanova dodacima ugovora su produžavani rokovi najma te su za pojedine istekli u 2016., a za druge ističu u razdoblju do 2019.

Prema podacima Ministarstva od ukupno 122 stana, koncem 2017. u najmu je bilo 12 stanova, šest se koristilo po isteku ugovora o najmu, 17 je protupravno useljeno, a 87 stanova se ne koristi. Za protupravno useljene stanove i stanove koji se koriste po isteku ugovora o najmu, Ministarstvo u suradnji s nadležnim institucijama poduzima odgovarajuće pravne radnje. Natječaji za najam stanova nisu provedeni od 2011., iako je veliki broj stanova prazan. U 2017. prihodi od najma stanova ostvareni su u iznosu 136.036,00 kn, a rashodi u vezi s navedenim stanovima (režijski troškove i održavanje stanova) u iznosu 839.862,00 kn i veći su za 703.826,00 kn od prihoda.

Osim navedenih stanova, Ministarstvo u poslovnim knjigama ima evidentiran i trosobni stan u Varšavskoj ulici u Zagrebu, kupljen 1973., površine 90 m², za koji plaća režijske troškove, a koji se ne koristi.

Stanovima koje ima na raspolaganju, Ministarstvo ne raspolaže i ne upravlja svrhovito i učinkovito. Nepravilnosti u vezi s upravljanjem i raspolaganjem stambenim prostorom uočene su i ranijih godina.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti aktivnosti u cilju učinkovitog upravljanja i raspolaganja stambenim prostorom koji Ministarstvo ima na raspolaganju. Također, predlaže donijeti akt kojim će se urediti način upravljanja i raspolaganje navedenom imovinom.

4.2. U očitovanju Ministarstvo navodi da je i do sada uložilo napore i poduzimalo aktivnosti u cilju učinkovitoga upravljanja i raspolaganja stambenim fondom kojima raspolaže, a posebno se to odnosi na zaštitu i održavanje zgrada, u skladu s financijskim mogućnostima te će u narednom razdoblju donijeti akt kojim će se regulirati način upravljanja i raspolaganje imovinom. Također, navodi da je raspolaganje i upravljanje stambenim fondom u smislu poduzimanja aktivnosti za ponovnom aktivacijom procesa dodjele stanova na korištenje jedan od prioriteta u nadolazećem razdoblju te da će Ministarstvo u tom pogledu nastaviti suradnju s nadležnim Ministarstvom državne imovine. U vezi s prostorom u Varšavskoj ulici Ministarstvo navodi da je u kontaktu s Ministarstvom državne imovine. Također, navodi da se nisu ostvarili planovi iz ranijih razdoblja oko namjene prostora (potencijalni korisnici iz sustava su odustali), te je Ministarstvo, s obzirom na to da za navedeni stan postoji zainteresirani kupac, nadležnome ministarstvu dostavilo tražene podatke i dokumentaciju o predmetnome stanu i izrazilo stav da nema zapreka prodaji stana na lokaciji Varšavska.

5. Rashodi

5.1. Rashodi su ostvareni u iznosu 9.734.602.590,00 kn. Prema vrstama rashoda, vrijednosno najznačajniji odnose se na pomoći dane u inozemstvo i unutar općega proračuna u iznosu 8.986.758.977,00 kn, od čega se na rashode za zaposlene u osnovnim i srednjim školama odnosi 7.534.723.730,00 kn.

Drugi rashodi se odnose na tekuće donacije u iznosu 401.236.519,00 kn, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u iznosu 127.995.123,00 kn (vrijednosno značajnije naknade se odnose na stipendije za studente slabijeg socio-ekonomskog statusa i provedbu kapitalnog projekta OP Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020., prioritet 3), rashode za zaposlene u iznosu 92.300.229,00 kn, materijalne rashode u iznosu 54.390.498,00 kn, rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 45.959.684,00 kn, subvencije u iznosu 15.156.961,00 kn i financijske rashode u iznosu 10.804.599,00 kn.

Utvrđene nepravilnosti i propusti odnose se na rashode u vezi s naknadama prema ugovorima o djelu i na nadzor nad korištenjem proračunskih sredstava.

- Rashodi za naknade prema ugovorima o djelu

Rashodi za naknade prema ugovorima o djelu ostvareni su u iznosu 5.577.483,00 kn. Financirani su iz općih prihoda i primitaka državnog proračuna (izvor 11) u iznosu 3.292.163,00 kn i iz drugih izvora financiranja u iznosu 2.285.320,00 kn.

Vrijednosno značajniji rashodi za naknade prema ugovorima o djelu, financirani iz općih prihoda i primitaka državnog proračuna, ostvareni su u okviru aktivnosti Obrazovanje djece hrvatskih građana u inozemstvu (naknade učiteljima hrvatske nastave u inozemstvu) u iznosu 1.442.891,00 kn, Izrada nastavnog uputnika (kurikuluma) u iznosu 726.744,00 kn, Administracija i upravljanje u iznosu 670.082,00 kn te Potpora inovacijskim procesima u iznosu 104.742,00 kn.

Vrijednosno značajniji rashodi za naknade prema ugovorima o djelu financirani iz drugih izvora, odnose se na aktivnost Drugi projekt tehnološkog razvoja u iznosu 1.280.256,00 kn koji se financira iz zajma Svjetske banke.

Rashodi za naknade prema ugovorima o djelu koji su financirani sredstvima državnog proračuna, bez naknada učiteljima hrvatske nastave u inozemstvu, iznose 1.849.272,00 kn, a prema pomoćnim evidencijama odnose se na 110 vanjskih suradnika. Prema šiframa dodijeljenim isplatama, vrijednosno značajnije isplate, odnose se na administrativno-operativne poslove u iznosu 1.403.522,00 kn, poslove vezane uz projekt interkulturalne škole Vukovar u iznosu 85.820,00 kn te pravne savjete u iznosu 70.653,00 kn. U okviru administrativno-operativnih poslova, na aktivnost Provedba kurikularne reforme odnosi se 719.068,00 kn, a na aktivnost Administracija i upravljanje 476.629,00 kn.

Vrijednosno značajniji rashodi za naknade prema ugovorima o djelu odnose se na poslove u vezi s održavanjem sadržaja javnog web servisa i intraneta Ministarstva, održavanjem računalno-komunikacijske infrastrukture i help-desk usluga, poslove u vezi s postupkom priznavanja prava na pristup radu u reguliranoj profesiji u Republici Hrvatskoj, administrativno-tehničke poslove na projektu Cjelovite kurikularne reforme i u Službi za manjine i učenike s posebnim potrebama, administrativne poslove u Službi za posebne programe, strategije i međunarodnu suradnju te poslove na projektu Cjelovite kurikularne reforme, poslove na projektu Prekogranična interkulturalna suradnja obrazovnih institucija Republike Hrvatske i Republike Srbije, poslove vezane uz rješenja prava na pristup reguliranim profesijama, stručne poslove za potrebe Uprave za standard, strategije i posebne programe, poslove u vezi protokola i odnosa s javnošću vezane uz kurikularnu reformu, pravno savjetovanje u vezi s kolektivnim pregovaranjem u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, pripremu očitovanja, bilješki i mišljenja u vezi s problematikom radnih odnosa i sudskih postupaka u sustavima osnovnoškolskih i srednjoškolskih ustanova i u sustavu znanosti i visokog obrazovanja te druge poslove koji se obavljaju u Ministarstvu.

Pojedini od navedenih poslova obavljani su neprekidno u dužem vremenskom razdoblju (poslovi trajnijeg karaktera), a ugovori o djelu su s izvršiteljima usluga zaključivani mjesečno. Odredbama članka 3. Zakona o državnim službenicima, između ostaloga, propisano je da poslove u državnim tijelima obavljaju državni službenici i namještenici. Državni službenici su osobe koje u državnim tijelima kao redovito zanimanje obavljaju poslove iz djelokruga tih tijela, a namještenici su osobe koje u državnim tijelima rade na pomoćno-tehničkim poslovima i ostalim poslovima čije je obavljanje potrebno radi pravodobnog i kvalitetnog obavljanja poslova iz djelokruga državnih tijela. Odredbama članaka 52. i 61. navedenog Zakona, između ostalog, propisano je da se izabran kandidat prima u državnu službu rješenjem čelnika tijela ili službene osobe u opisu poslova koje je rješavanje o tome, sukladno propisima o ustrojstvu državnih tijela.

Za obavljanje privremenih poslova ili poslova čiji se opseg privremeno povećao, a koji nisu trajnijeg karaktera, kao i radi zamjene duže vrijeme odsutnoga službenika, osobe se mogu primiti u državnu službu na određeno vrijeme dok traju privremeni poslovi ili poslovi čiji se opseg privremeno povećao, odnosno do povratka odsutnoga službenika, a što može trajati najviše godinu dana.

Nadalje, prema odredbi članka 61. stavka 2. navedenog Zakona, za prijam u državnu službu na određeno vrijeme za obavljanje privremenih poslova ili poslova čiji se opseg privremeno povećao, potrebno je prethodno odobrenje središnjeg tijela državne uprave nadležnog za službeničke odnose. Iz navedenog proizlazi da se pojedini poslovi iz djelokruga koji su obavljani u Ministarstvu u dužem vremenskom razdoblju (poslovi trajnijeg karaktera) nisu mogli povjeriti pružateljima usluga na temelju ugovora o djelu.

Odredbama članka 62. Zakona o državnim službenicima, između ostaloga, propisano je da se pojedini poslovi koji se obavljaju u državnom tijelu, osim poslova koje obavljaju državni službenici iz članka 3. stavka 2. navedenog Zakona, mogu na temelju ugovora o djelu povjeriti pružateljima stručnih usluga izvan državne službe. Također, propisano je da izdaci za pružatelje stručnih usluga na temelju ugovora o djelu ne smiju prelaziti 2,0 % ukupnog iznosa sredstava za osnovne plaće s doprinosima u tekućoj godini osiguranim za to tijelo. Rashodi za naknade prema ugovorima o djelu u ukupnom iznosu 5.577.483,00 kn, u odnosu na planirana sredstava za osnovne plaće s doprinosima za zaposlenike Ministarstva za 2017. u iznosu 62.497.985,00 kn, iznose 8,9 % te su veći od propisanog iznosa. Prema mišljenju Ministarstva uprave URBROJ 515-04-01/3-16-2, od 13. studenoga 2016., ograničenje rashoda za pružatelje stručnih usluga izvan državne službe iz članka 62. stavka 2. Zakona o državnim službenicima, odnosi se na sve ugovore o djelu, neovisno o tome iz kojih su izvora financiranja naknade prema ugovorima o djelu financirane, bez obzira na to što sredstva za ugovore o djelu osigurana na pojedinim izvorima financiranja ne utječu na proračunski manjak.

Državni ured za reviziju nalaže u vezi s poslovima koji se obavljaju u Ministarstvu, pri zaključivanju ugovora o djelu s vanjskim suradnicima, postupati u skladu s odredbama Zakona o državnim službenicima.

Državni ured za reviziju nalaže, pri povjeravanju poslova na temelju ugovora o djelu, pridržavati se odredbi o visini rashoda za naknade prema ugovorima o djelu koje propisuje Zakon o državnim službenicima.

- Nadzor nad korištenjem proračunskih sredstava

Ministarstvo u okviru provođenja planiranih aktivnosti i projekata financiranih iz proračunskih sredstava, prenosi sredstva velikom broju korisnika (proračunski korisnici, udruge i ostale neprofitne organizacije, trgovačka društva).

Od ukupnih rashoda Ministarstva ostvarenih u iznosu 9.734.602.590,00 kn, na pomoći subjektima koji su proračunski korisnici drugih proračuna odnosi se 7.597.323.311,00 kn, pomoći subjektima unutar općeg proračuna 1.261.845.032,00 kn, tekuće donacije neprofitnim organizacijama 400.893.898,00 kn te na subvencije trgovačkim društvima i zadrugama izvan javnog sektora 11.930.172,00 kn.

Vrijednosno značajnije pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna, odnose se na rashode za zaposlene u osnovnim i srednjim školama u iznosu 7.534.723.730,00 kn, provođenje aktivnosti Odgoj i naobrazba učenika s teškoćama u razvoju u iznosu 23.818.560,00 kn te Izrada nastavnog uputnika (kurikuluma) u iznosu 10.499.000,00 kn.

Vrijednosno značajnije pomoći unutar općeg proračuna, odnose se na dodatna sredstva izravnanja za decentralizirane funkcije u iznosu 953.067.076,00 kn te sufinanciranje javnog međumjesnog prijevoza za učenike u iznosu 287.101.688,00 kn.

Vrijednosno značajnije tekuće donacije neprofitnim organizacijama, odnose se na sufinanciranje smještaja i prehrane studenata u studentskim centrima u iznosu 210.529.653,00 kn, sredstva doznačena Hrvatskoj zakladi za znanost u iznosu 131.832.000,00 kn i Hrvatskoj zajednici tehničke kulture u iznosu 16.330.108,00 kn te provedbu aktivnosti Pomoćnici u nastavi za djecu s teškoćama u razvoju u iznosu 12.141.012,00 kn i Poticaji udrugama za izvaninstitucionalni odgoj i obrazovanje djece i mladih u iznosu 10.143.456,00 kn.

Vrijednosno značajnije subvencije isplaćene su u vezi s provođenjem aktivnosti Izdavanje znanstvenih knjiga i udžbenika u iznosu 7.294.918,00 kn.

Ministarstvo obavlja kontrolu trošenja proračunskih sredstava kod korisnika kojima su sredstva doznačena na temelju dostavljenih izvješća o utrošenim sredstvima i realizaciji programa i projekata te na temelju druge dostavljene dokumentacije. Izravni nadzor namjenskog korištenja proračunskih sredstava provjerama kod krajnjih korisnika (provjere na licu mjesta), na odabranom uzorku korisnika, Ministarstvo ne provodi.

S obzirom na to da provjera namjenskog korištenja sredstava isplaćenih krajnjim korisnicima predstavlja jedan od elemenata učinkovitog i djelotvornog sustava financijskog upravljanja i kontrola, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti u vezi s planiranjem i obavljanjem kontrola na licu mjesta na odabranom uzorku korisnika kojima je Ministarstvo isplatilo sredstva.

- 5.2. *U očitovanju Ministarstvo obrazlaže da je u skladu s Uputama za planiranje materijalnih rashoda za razdoblje 2017.–2019., osobito vodilo računa o racionalizaciji rashoda odnosno iskazivanju ušteda na temelju ugovora o djelu, a u skladu s kriterijima koji su bili primijenjeni u prethodnim revizijama kada su uzimani u obzir ugovori o djelu za aktivnost Administracija i upravljanje. Također, navodi da su rashodi za plaće (redovan rad) s doprinosima zaposlenika Ministarstva u okviru aktivnosti Administracija i upravljanje, za 2017. planirani u iznosu 39.881.350,00 kn, a rashodi za izvršitelje usluga na temelju ugovora o djelu su u okviru navedene aktivnosti ostvareni u iznosu 670.082,00 kn. Rashodi aktivnosti Administracija i upravljanje za naknade prema ugovorima o djelu iznose 1,7 % sredstava osiguranih za osnovne plaće s doprinosima za 2017. za navedenu aktivnost, te nisu veći od propisanog iznosa. Nadalje, navodi da su tijekom financijske revizije za 2017. u omjer za ostvarivanje kriterija uvrštene sve isplate po ugovorima o djelu u skladu s mišljenjem Ministarstva uprave (da se ograničenje rashoda za pružatelje stručnih usluga izvan državne službe iz članka 62. stavka 2. Zakona o državnim službenicima, odnosi se na sve ugovore o djelu, neovisno o tome iz kojih su izvora financiranja naknade prema ugovorima o djelu financirane, bez obzira na to što sredstva za ugovore o djelu osigurana na pojedinim izvorima financiranja ne utječu na proračunski manjak).*

Nadalje, navodi da ukupni rashodi za naknade prema ugovorima o djelu, ostvareni u 2017. u okviru svih aktivnosti i izvora financiranja Ministarstva, iznose 8,9 % u odnosu na sredstva osigurana za plaće zaposlenika Ministarstva, te su veći od tako propisanog iznosa. Ministarstvo obrazlaže da zbog navedenog naknadnog tumačenja, u 2017. nije u potpunosti ispunilo kriterije. U vezi s provjerom namjenskog korištenja sredstava isplaćenih krajnjim korisnicima, Ministarstvo u očitovanju navodi da je u Izjavi o fiskalnoj odgovornosti za 2017. uočena slabost i nepravilnost vezano za obavljanje provjera na licu mjesta na odabranom uzorku od onih krajnjih korisnika kojima su na godišnjoj razini izvršene isplate iznad 20.000,00 kn. Nadalje, navodi da je prema Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti za 2018. Ministarstvo poduzelo radnje radi provođenja provjera na licu mjesta namjenskog isplaćivanja donacija, pomoći, subvencija do krajnjeg korisnika te korištenje istih na uzorku od 5,0 % ukupnog broja svih transfera iznad 20.000,00 kn na godišnjoj razini i minimalno 5,0 % ukupne vrijednosti svih transfera.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Ministarstva za 2016., o čemu je sastavljeno izvješće i izraženo uvjetno mišljenje. Revizijom za 2017. provjereno je je li Ministarstvo postupilo prema nalogima i preporukama danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se provedeni i neprovedeni nalozi i preporuke, djelomično provedeni nalog te nalog i preporuke koje su u postupku provedbe.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošlih revizija

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status	
	1	2	3	4	5	
1.	Planiranje	2013. 2014. 2015. 2016.	Naloženo je planiranje i evidentiranje pojedinih rashoda na za to propisanim računima Računskog plana.	-	u postupku provedbe	
2.		2015. 2016.	Predloženo je i nadalje poduzimati mjere u cilju rješenja plaćanja posebnih doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje učenika i studenata na praktičnoj nastavi i stručnoj praksi za slučaj invalidnosti i tjelesnog oštećenja zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti.	-	provedeno	
3.		2015. 2016.	Predloženo je ukupne rashode za visoka učilišta i institute planirati u okviru proračunske glave Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj, odnosno Javni instituti u Republici Hrvatskoj. Planiranjem i evidentiranjem rashoda visokih učilišta i instituta većim dijelom u okviru proračunske glave Sveučilišta i veleučilišta, odnosno proračunske glave Javni instituti i manjim dijelom u okviru proračunske glave Ministarstva, otežano je praćenje, kontrola i utvrđivanje ukupnog iznosa sredstava za pojedine namjene, odnosno pojedinog korisnika.	u skladu s rokovima koje odredi Ministarstvo financija pri izradi državnog proračuna	nije provedeno*	
4.		2015. 2016.	Predloženo je poduzimanje mjera u cilju donošenja provedbenih propisa na temelju Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, kojima bi se uredilo planiranje i financiranje javnih visokih učilišta i instituta.	2018.	nije provedeno*	
5.		Računovodstveno poslovanje	2013. 2014. 2015. 2016.	Naloženo je popis imovine i obveza obavljati u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputama o obavljanju popisa imovine i obveza koje je donio ministar financija.	-	provedeno
6.			2014. 2015. 2016.	Predloženo je urediti odnose između Ministarstva i Hrvatskog povijesnog instituta u Beču vezano uz financijsku potporu na temelju pisma namjere iz 1995.	lipanj 2017.	provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
7.	Računovodstveno poslovanje	2015. 2016.	Naloženo je uskladiti podatke o imovini dostavljene u Registar državne imovine i podatke u poslovnim knjigama vezano uz poslovni prostor na lokaciji Ilica 24 koji je Ministarstvo ustupilo na korištenje Hrvatskoj zakladi za znanost.	2017.	provedeno
8.		2016.	Naloženo je dostaviti Ministarstvu državne imovine podatke potrebne za uspostavu i vođenje Registra državne imovine, u skladu s odredbama Uredbe o Registru državne imovine.	-	provedeno
9.		2016.	Predloženo je pribaviti dokumentaciju iz koje bi bilo vidljivo radi li se o potpori Republike Hrvatske Sveučilištu u Mostaru ili o povratnim sredstvima te u skladu s tim provesti daljnje postupke (mjere za naplatu potraživanja ili otpis potraživanja).	tijekom 2018.	u postupku provedbe
10.	Imovina	2013. 2014. 2015. 2016.	Naloženo je u suradnji s nadležnim tijelom za upravljanje državnom imovinom poduzeti mjere, u cilju reguliranja upravljanja i korištenja 122 stana u vlasništvu Ministarstva, od kojih su 63 bila prazna na koncu 2016.	tijekom 2018.	nije provedeno*
11.		2015. 2016.	Naloženo je utvrditi korisnika prostora površine 153 m ² na lokaciji Zagreb, Marulićev trg 19 te ugovorom regulirati međusobne odnose.	2017.	provedeno
12.		2015. 2016.	Predloženo je utvrditi namjenu stana na lokaciji Zagreb, Varšavska 8, kupljenog 1973.	tijekom 2018.	nije provedeno*
13.	Rashodi	2013. 2014. 2015. 2016.	Predloženo je poduzeti aktivnosti za organiziranje izravnog nadzora korištenja proračunskih sredstava kod korisnika niže razine	tijekom 2018.	nije provedeno*
14.		2015. 2016.	Naloženo je vezano uz zaključivanje ugovora o djelu postupati u skladu s odredbama Zakona o državnim službenicima. Rashodi za izvršitelje usluga na temelju ugovora o djelu za 2016. ostvareni u okviru aktivnosti Administracija i upravljanje iznosili su 2,2 % sredstava osiguranih za osnovne plaće s doprinosima zaposlenika Ministarstva u užem smislu za 2016. te su veći od propisanog iznosa. Pojedine poslove iz redovne djelatnosti Ministarstva su obavljali vanjski suradnici neprekidno u dužem vremenskom razdoblju (poslovi trajnijeg karaktera) na temelju ugovora o djelu, što nije u skladu s odredbama Zakona o državnim službenicima.	2018.	djelomično provedeno
15.		2013. 2014. 2015. 2016.	Predloženo je utvrditi stvarno stanje ugovorenih i financiranih znanstvenih projekata do konca 2016. te iznos i dinamiku uplate sredstava Hrvatskoj zakladi za znanost za 2017. uskladiti sa stvarnim potrebama financiranja znanstvenih programa i projekata koji su ugovoreni sa znanstvenim ustanovama, s obzirom na to da su navedenoj zakladi za 2016., kao i u prošlim godinama doznačena sredstva u iznosu većem od ugovorenih obveza za financiranje projekata i programa te s obzirom na značajan iznos neutrošenih proračunskih sredstava koji je iskazan na računu kod poslovne banke.	-	u postupku provedbe

* status preporuke do vremena završetka revizije (listopad 2018.)

Obrazloženje danih naloga i preporuka koji su djelomično provedeni ili u postupku provedbe daje se u nastavku.

- Rashodi za subvenciju kamata za stambene kredite su i za 2017. planirani te evidentirani u poslovnim knjigama na računu ostali financijski rashodi, a trebali su biti planirani i evidentirani u poslovnim knjigama na računu ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna. Navedeni rashodi su financijskim planom za 2018. pravilno planirani na računu ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna.
- U vezi s potraživanjima po ugovoru o kreditu zaključenim između Hrvatske banke za obnovu i razvitak, Sveučilišta u Mostaru (korisnik kredita) i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (sudužnik), Ministarstvo je u travnju 2018. uputilo Ministarstvu financija dopis kojim traži da Ministarstvo financija predloži Vladi Republike Hrvatske otpis navedenih potraživanja. Navedeni ugovor o kreditu je zaključen na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o davanju suglasnosti Ministarstvu za preuzimanje obveza na teret sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske za razdoblje od 2007. do 2016. godine, za potporu I. i II. faze programa kapitalnih ulaganja u Kampus Sveučilišta u Mostaru.
- Rashodi za plaće (redovan rad) s doprinosima zaposlenika Ministarstva u okviru aktivnosti Administracija i upravljanje, za 2017. su planirani u iznosu 39.881.350,00 kn, a rashodi za izvršitelje usluga na temelju ugovora o djelu su u okviru navedene aktivnosti ostvareni su u iznosu 670.082,00 kn. Rashodi aktivnosti Administracija i upravljanje za naknade prema ugovorima o djelu iznose 1,7 % sredstava osiguranih za osnovne plaće s doprinosima za 2017. za navedenu aktivnost, te nisu veći od propisanog iznosa. Ukupni rashodi za naknade prema ugovorima o djelu, ostvareni u 2017. u okviru svih aktivnosti i izvora financiranja Ministarstva, iznose 8,9 % u odnosu na sredstva osigurana za plaće zaposlenika Ministarstva, te su veći od propisanog iznosa. Na temelju ugovora o djelu, u 2017. su pojedine poslove iz djelokruga Ministarstva obavljali vanjski suradnici neprekidno u dužem vremenskom razdoblju (poslovi trajnijeg karaktera).
- Hrvatskoj zakladi za znanost (dalje u tekstu: Zaklada) Ministarstvo je u 2017. doznačilo 131.855.000,00 kn, od čega za aktivnost Projektno financiranje znanstvene djelatnosti 90.000.000,00 kn, za aktivnost Program doktoranada i poslijedoktoranada Hrvatske zaklade za znanost 41.832.000,00 kn te za aktivnost Hrvatsko-švicarski istraživački program 23.000,00 kn. Prema podacima iz financijskih izvještaja Zaklade za 2017., stanje neutrošenih novčanih sredstava koncem 2017. iznosi 143.700.629,00 kn, od čega se na novac u banci i blagajni odnosi 133.700.629,00 kn, a na depozite u poslovnoj banci 10.000.000,00 kn. Stanje neutrošenih novčanih sredstava Zaklade koncem 2017., manje je za 9.157.107,00 kn u odnosu na 2016.

Prema financijskim izvještajima Zaklade, za financiranje znanstveno istraživačkih projekata i programa, Zaklada je u 2015. isplatila 69.902.775,00 kn, u 2016. je isplatila 94.492.869,00 kn, a u 2017. isplatila je 140.951.303,00 kn.

Prema navedenim podacima, Zaklada je za financiranje projekata i programa u 2017. isplatila 49,2 % više sredstava u odnosu na 2016. odnosno 101,6 % više sredstava u odnosu na 2015.

Ministarstvo je i nadalje u obvezi postupati prema nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju, koji nisu u cijelosti provedeni.

- 1.2. *Očitovanje Ministarstva na prijedlog u vezi s planiranjem rashoda za visoka učilišta i javne institute navedeno je u okviru točke 2.2. Nalaza. Nadalje, očitovanje na nalog u vezi s upravljanjem i korištenjem stanova kojima Ministarstvo raspolaže navedeno je u okviru točke 4.2. Nalaza, a na prijedlog u vezi s izravnim nadzorom nad korištenjem proračunskih sredstava očitovanje je navedeno u okviru točke 5.2. Nalaza.*